

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. Σας παρουσιάζω το άρθρο της Τασούλας Καραϊσκάκη για την παραβατικότητα των Ελλήνων. Αρχικά, αποδίδει στην κρίση την κακή διάθεση των Ελλήνων και την επικράτηση της βαρβαρότητας, την αδιαφορία για τη συλλογική ζωή, την απαξίωση των κανόνων και την κυριαρχία της νοστροπίας της φυγοπονίας, την όποια και τεκμηριώνει περιγράφοντας πώς εργάζεται ένας οδοκαθαριστής και ένας διανομέας. Εκφράζει την απογοήτευσή της για την ευκαιριακή έστω συμμετοχή όλων στην παραβατικότητα, αντί να διεκδικείται ο περιορισμός της. Αυτήν την κανονικοποίηση της ανομίας θεωρεί σημείο καμπής του σύγχρονου πολιτισμού. Καταλήγει τονίζοντας την ανάγκη κινητοποίησης της ελληνικής κοινωνίας, προκειμένου να μην αποπροσανατολιστεί εντελώς από τα σοβαρά ζητήματα του συλλογικού βίου. (λέξεις 103)

B1.

1 – Λ

2 – Λ

3 – Σ

4 – Σ

5 – Σ

B2. α) Μέσα από τον εικονοπλαστικό λόγο η συγγραφέας αισθητοποιεί και δραματοποιεί τη «φιλοσοφία της ήσσανος προσπάθειας». Καθιστά τη θέση της κατανοητή στο ευρύ κοινό, ενεργοποιώντας βιώματα γνωστά στο σύνολο της κοινωνίας. Παράλληλα, αποσκοπεί να διατηρήσει αμείωτο το ενδιαφέρον του δέκτη και επικαλείται το συναίσθημά του.

Στο ίδιο σημείο η αρθρογράφος περιγράφει την «διαδρομή» του μοτοσικλετιστή διανομέα με ασύνδετο σχήμα. Μέσα από αυτό παρουσιάζει τις επάλληλες ενέργειες του διανομέα καθώς εργάζεται, αποδίδοντας την ένταση με την οποία ασκεί το έργο του και δίνοντας έμφαση στην ταχύτητα και ταυτόχρονα προχειρότητα με την οποία προσπαθεί να ολοκληρώσει την αποστολή του. Επίσης, αυξάνει τη δραματικότητα.

Η παράλληλη χρήση του εικονοπλαστικού λόγου και του ασύνδετου σχήματος προσδίδει στο κείμενό της αμεσότητα, ζωντάνια, παραστατικότητα, ενώ ταυτόχρονα επιτυγχάνει την χιουμοριστική περιγραφή των κινήσεων του διανομέα, μέσα από την οποία ελαφρύνει τη σοβαρότητα του ύφους και του θέματος της αντικοινωνικής συμπεριφοράς των Ελλήνων.

β) Στο συγκεκριμένο σημείο η συγγραφέας χρησιμοποιεί επίκληση στο συναίσθημα με τα εξής μέσα:

- συγκινησιακή γλώσσα (τελματωμένοι, τη ζωή μέσα στην κοινωνία, τη ζωή μέσα στην ιστορία, την ανθρώπινη ανημποριά, αλλά και την ανθρώπινη δύναμη.)
- α' πληθυντικό πρόσωπο (θα καταλήξουμε, να γυρνάμε)
- μεταφορικός λόγος (αριθμητική της παρακμής, να γυρνάμε την πλάτη σε ό,τι συνιστά «θέμα»)

B3. Η συγγραφέας χρησιμοποιεί αποσιωπητικά στο τέλος μίας περιόδου στην οποία αναφέρει παραδείγματα βαρβαρότητας και επιθετικής συμπεριφοράς, θέλοντας να επισημάνει ότι υπάρχουν πολλά περισσότερα από όσα αναφέρει. Τα παραλείπει σκόπιμα για να μην κουράσει τον αναγνώστη γνωρίζοντας ότι του είναι ήδη γνωστά. Θα μπορούσε κανείς να πει ότι με τα αποσιωπητικά στο συγκεκριμένο σημείο εκφράζεται και ο σκεπτικισμός και η αποδοκιμασία της αρθρογράφου για τον βαθμό αντικοινωνικής συμπεριφοράς των σύγχρονων Ελλήνων.

B4. α) παραλαμβάνω : επανάληψη

αποβολή: πρόβλημα

ωδείο: επωδός

β) ωστόσο (2^η παράγραφος)

όμως (3^η παράγραφος)

B5.

- ενίοτε προσθέτουμε κι εμείς ένα λιθαράκι στην αυθαιρεσία = ενίοτε αυθαιρετούμε και εμείς
- των αυξανόμενων βαρών = των αυξημένων υποχρεώσεων
- μέσα σε μια αλυσίδα φαινομένων ολίσθησης εκτός νομιμότητας = μέσα σε επάλληλα φαινόμενα ανομίας/ παραβατικότητας

Γ. Νομιμοφροσύνη... η δικλείδα της δημοκρατίας!

Πρόσφατα δημοσιεύτηκε ένα άρθρο στον διεθνή Τύπο το οποίο περιέγραφε με τα πιο μελανά χρώματα τον βαθμό παραβατικότητας των Ελλήνων. Η απειθαρχία στους νόμους και η κανονικοποίηση αυτής αποτελεί αναμφισβήτητη αλήθεια, αποδεκτή από το σύνολο της ελληνικής κοινωνίας. Όταν όμως αυτή γίνεται αιτία διασυρμού και δυσφήμισης του λαού μας κρίνεται αναγκαίο να τονιστεί η αξία των νόμων και να

επισημανθεί ο ρόλος της παιδείας και της πολιτικής ηγεσίας για την καταξίωση της νομιμοφροσύνης.

Ζητούμενο 1: η αξία των νόμων

❖ για το άτομο

- διασφαλίζονται τα δικαιώματά του: ελευθερία, ισότητα, περιουσία κλπ.
- προσδιορίζονται με σαφήνεια οι υποχρεώσεις του
- μπορεί να διεκδικήσει το δίκαιό του
- διδάσκεται το καλό και το κακό, το δίκαιο και το άδικο, διαπαιδαγωγείται
- ωθείται στην αυτοπειθαρχία και την υπευθυνότητα
- μπορεί να απευθυνθεί στους πολιτειακούς θεσμούς για να επιλύσει τα προβλήματά του
- καταξιώνεται ο ρόλος του ως πολίτη
- διασφαλίζεται η ελεύθερη συμμετοχή του στα κοινωνικά αγαθά
- ζει σε μία κοινωνία ασφάλειας
- ρυθμίζεται η συμπεριφορά του ως πολίτη αντάξιου της δημοκρατίας

❖ για την κοινωνία

- εξασφαλίζεται κοινωνική γαλήνη και ισορροπία, η ομαλή συμβίωση των πολιτών
- εναρμονίζονται οι σχέσεις των πολιτών
- διασφαλίζεται η τάξη
- επιβάλλεται ο αλληλοσεβασμός
- οριοθετούνται οι σχέσεις των ανθρώπων
- παρεμποδίζονται οι αυθαιρεσίες εις βάρος των άλλων
- καταπολεμάται η αδικία, η φαυλότητα
- ουσιαστικοποιείται η ισότητα
- οι διαφορές μεταξύ των πολιτών επιλύονται με ειρηνικό τρόπο
- απονέμεται δικαιοσύνη
- περιορίζονται οι αυθαιρεσίες

❖ για την πολιτεία

- θεμελιώνεται το πολίτευμα και εκφράζονται οι αρχές του
- κατοχυρώνεται το κύρος της εξουσίας : στη δημοκρατία ο νόμος συνιστά την ανώτατη μορφή εξουσίας, εφόσον αυτή είναι υπερατομική
- διασφαλίζονται τα δικαιώματα και ο ρόλος του κράτους
- επιβάλλεται η συνέπεια των πολιτών σε ό,τι αφορά τις υποχρεώσεις τους απέναντι στο κράτος
- οργανώνεται η λειτουργία όλου του κρατικού μηχανισμού
- αναστέλλονται οι αυθαιρεσίες και η διαφθορά της εξουσίας και των εκπροσώπων της

Ζητούμενο 2: ο ρόλος της παιδείας και της πολιτικής ηγεσίας για την εδραίωση της νομιμοφροσύνης

❖ παιδεία

- ηθικοποίηση: καλλιέργεια ατομικών αρετών, όπως η αυτοπειθαρχία και ο αυτοέλεγχος, ηθικών προϋποθέσεων αναγκαίων για να σέβεται κάποιος τους νόμους.
- κοινωνικοποίηση: διαμόρφωση πολιτών ικανών να ενταχθούν ομαλά στην κοινωνία, προικισμένων με κοινωνικές αρετές τέτοιες, ώστε να αναστέλλεται η παραβατικότητα.
- πολιτικοποίηση: εμφύσηση δημοκρατικής συνείδησης, συνειδητοποίηση ότι μόνο μέσα από τη συλλογική ευημερία μπορεί να επιτευχθεί η ατομική πρόοδος.
- πνευματική ανάπτυξη: όξυνση κριτικής σκέψης και αμφισβήτησης, ουσιαστική μόρφωση, γνώση αδιαίρετη για τον κόσμο → απόκτηση πνευματικών δεξιοτήτων προκειμένου να μπορέσει να αντισταθεί ο άνθρωπος στη μαζική κουλτούρα που ωθεί στην παραβατικότητα.

❖ πολιτική ηγεσία

- πολιτικό έργο: η δίκαιη και προς όφελος του συνόλου της κοινωνίας διοίκηση, η μέριμνα για την επίλυση των σημαντικών κοινωνικών προβλημάτων, η αποτελεσματικότητα στην διαχείριση των κοινών υποθέσεων διαμορφώνουν κλίμα εμπιστοσύνης από την πλευρά των πολιτών απέναντι στον κρατικό μηχανισμό, συνθήκη απαραίτητη προκειμένου να σέβονται τους νόμους.
- ήθος: οι ίδιοι οι πολιτικοί οφείλουν να επιβεβαιώνουν - μέσα από το άμεμπτο ήθος τους, την υπακοή τους απέναντι στους νόμους και την πίστη τους στις αρχές της δημοκρατίας- την βαθιά δημοκρατική τους συνείδηση, ωθώντας με το παράδειγμά τους τους πολίτες στην νομιμοφροσύνη.
- νόμοι: η πολιτική ηγεσία οφείλει να μεριμνήσει για τη δημιουργία ενός ευνομούμενου κράτους, ενός κράτους με νόμους συμβατούς με τις ανάγκες και τη νοοτροπία της κοινωνίας που καλείται να τους τηρήσει.

Καταλήγοντας, είναι ανάγκη να επισημανθεί ότι η δημοκρατία θεμελιώνεται στους νόμους της, οι οποίοι έχουν υπερατομική ισχύ, αφού όλοι ανεξαιρέτως υπόκεινται στον έλεγχο και την προστασία τους. Η νομιμοφροσύνη αποτελεί απαραίτητη αρετή ενός δημοκράτη πολίτη, αρετή που συνάδει με την υπερατομική του ευθύνη και συνείδηση. Προϋποθέτει επίγνωση του ότι μέσα από την τήρηση των νόμων διασφαλίζεται η συλλογική και κατ' επέκταση η ατομική πρόοδος!

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:

ΔΟΥΔΟΥΜΗ ΕΛΙΝΑ - ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΤΩΝΗΣ
ΚΑΡΑΒΑΣΙΔΑ ΑΓΓΕΛΙΚΗ - ΚΑΡΑΠΙΠΕΡΗ ΑΘΑΝΑΣΙΑ
ΣΥΡΜΟΣ ΜΙΑΤΟΣ - ΧΑΝΤΖΟΥΛΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ
ΧΡΗΣΤΑΚΗ ΚΑΤΕΡΙΝΑ - ΨΩΜΑ ΑΡΕΤΗ

